

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.05.1990, sp. zn. 10 Co 110/90, ECLI:CZ:NS:1990:10.CO.110.1990.1

Číslo: 49/1992

Právní věta: Vykonával-li žadatel o invalidní důchod zaměstnání horníka v podzemí hlubinných dolů po dobu 15 let a dosáhl 7. kvalifikační třídy v práci horníka - rubače, i když není vyučen horníkem, potom je třeba v pochybnostech o tom, zda je invalidní podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., zjistit průměrný měsíční výdělek žadatele o invalidní důchod od jeho převedení z práce v podzemí na práci na povrchu a zjistit také výdělkové možnosti ve všech žadateli doporučených zaměstnáních (na základě závěrů příslušné komise sociálního zabezpečení o zdravotním stavu žadatele) a případně vyžádat na podkladě těchto zjištění ještě doplňující posudek uvedené komise o tom, zda s přihlédnutím k uvedeným zjištěním trvá na závěru, že žadatel není invalidní podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 31.05.1990

Spisová značka: 10 Co 110/90

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Sociální zabezpečení

Předpisy: 100/1988 Sb. § 29

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbirkový text rozhodnutí:

Č. 49

Vykonával-li žadatel o invalidní důchod zaměstnání horníka v podzemí hlubinných dolů po dobu 15 let a dosáhl 7. kvalifikační třídy v práci horníka - rubače, i když není vyučen horníkem, potom je třeba v pochybnostech o tom, zda je invalidní podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., zjistit průměrný měsíční výdělek žadatele o invalidní důchod od jeho převedení z práce v podzemí na práci na povrchu a zjistit také výdělkové možnosti ve všech žadateli doporučených zaměstnáních (na základě závěrů příslušné komise sociálního zabezpečení o zdravotním stavu žadatele) a případně vyžádat na podkladě těchto zjištění ještě doplňující posudek uvedené komise o tom, zda s přihlédnutím k uvedeným zjištěním trvá na závěru, že žadatel není invalidní podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky z 31. 5. 1990, [10 Co 110/90](#))

Rozhodnutím bývalého Úřadu důchodového zabezpečení v Praze 2 byl přiznán navrhovateli od 17. 4. 1989 částečný invalidní důchod ve výši 1505 Kčs měsíčně. Důchod mu byl přiznán jako pracujícími III. pracovní kategorie při započtení 42 roků zaměstnání, z toho 28 roků ve III. pracovní kategorii a 14 roků v I. pracovní kategorii a z průměrného měsíčního výdělku 6468 Kčs, stanoveného za roky 1984 až 1988 a redukováného pro výpočet důchodu na částku 3714 Kčs.

V opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí navrhovatel namítal, že jako horník v podzemí odpracoval 14 roků a 7 měsíců. Z dolu byl vyřazen v listopadu 1988, když v rámci preventivní prohlídky byla u něho zjištěna hypertenze, a proto nemá možnost chybějící dobu odpracovat a pracuje na povrchu jako dělník. Požadoval, aby jeho zdravotní stav byl znovu vyšetřen a byl mu přiznán invalidní důchod.

Krajský soud v Praze opravnému prostředku navrhovatele nevyhověl a rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení potvrdil. Vycházel přitom z výpovědi navrhovatele, slyšeného jako účastníka řízení, z obsahu posudkového spisu a zejména z posudku posudkové komise sociálního zabezpečení bývalého Středočeského KNV z 11. 10. 1989, doplněného 28. 11. 1989, podle něhož navrhovatel není invalidní, ale je částečně invalidní, protože pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen vykonávat své dosavadní zaměstnání horníka v podzemí hlubinných dolů, ale je schopen vykonávat jen jiná méně kvalifikovaná zaměstnání na povrchu dolu, např. jako dělník na povrchu hornických provozů, v truhlárně, jako operátor, dozimetrista, lampář apod., která nejsou zcela nepřiměřená jeho dosavadnímu zaměstnání. Přihlédl i k tomu, že navrhovatel není vyučen horníkem, nevykonával toto zaměstnání celoživotně a nezískal v něm nejvyšší hornickou kvalifikaci, neboť převážně vykonával práci horníka v 6. kvalifikační třídě, do 7. kvalifikační třídy byl zařazen až od 1. 5. 1989 a na povrch byl převeden dne 12. 1. 1989 pro zjištěnou hypertenzi. Zaměstnání, které nyní vykonává v truhlárně, není zcela nepřiměřené jeho dřívějším schopnostem a významu dosavadního povolání a je možné při něm využít zkušenosti získané v hornickém povolání. Ve shodě s citovaným posudkem dospěl k závěru, že navrhovatel není invalidní podle ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., ale je částečně invalidní podle ustanovení § 37 odst. 2 citovaného zákona.

Navrhovatel v odvolání setrval na námitkách uvedených v opravném prostředku proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení a dále žádal, aby byla přešetřena i ta skutečnost, že mu byl přiznán částečný invalidní důchod ze III. pracovní kategorie, i když má v I. kategorii odpracováno 14 roků a 7 měsíců, což považuje za nespravedlivé.

Nejvyšší soud České republiky zrušil usnesení soudu prvního stupně a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb. je občan invalidní i tehdy, jestliže pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je sice schopen vykonávat soustavné zaměstnání, avšak jen zcela nepřiměřené jeho dřívějším schopnostem a společenskému významu dosavadního zaměstnání. Zaměstnání je zcela nepřiměřené dřívějším schopnostem a společenskému významu dosavadního zaměstnání podle ustanovení § 18 odst. 2 vyhlášky č. 149/1988 Sb., jestliže je k jeho výkonu požadována mnohem nižší kvalifikace, než která se požadovala k výkonu dosavadního zaměstnání, nebo v němž není využita odborná a úzce zaměřená kvalifikace, získaná v dosavadním zaměstnání, a jestliže výkonem nového zaměstnání občanu poklesne výdělek zpravidla aspoň o polovinu výdělku, který dosahoval v dosavadním zaměstnání, popřípadě na dosavadním pracovišti. Přitom dosavadním pracovištěm se rozumí pracoviště, kde občan využíval své kvalifikace a ze kterého byl převeden ze zdravotních důvodů.

Z výsledků provedených důkazů před soudem prvního stupně vyplývá v této důchodové věci, že

navrhovatel sice není vyučen horníkem, ale absolvoval v roce 1985 kurs tzv. vzorového projektu RVS FMPE pro zvýšení kvalifikace v úrovni 6. třídy a od 1. 3. 1987 do vyřazení z dolu pracoval jako horník - rubač v 7. kvalifikační třídě; před vyřazením z dolu ze zdravotních důvodů, byť pro obecné onemocnění, vykonával zaměstnání horníka v podzemí hlubinných dolů téměř 15 roků. Navrhovateli byl vypočten částečný invalidní důchod z průměrného měsíčního výdělku 6468 Kčs; polovina tohoto výdělku činí 3234 Kčs. Jeho dosavadní zaměstnání je tedy zaměstnání horníka se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech s dosaženou 7. kvalifikační třídou. Hornické zaměstnání navrhovatel vykonával, byť s přerušením, po dobu 14 roků a 7 měsíců a docíloval v něm průměrného měsíčního výdělku 6468 Kčs. Podle zprávy KDK - České lupenkové uhelné závody z 15. 1. 1990 činil průměrný měsíční výdělek pracovníků v profesích dělníků na povrchu hornických provozů 2905 Kčs.

Za tohoto stavu skutkového zjištění odvolací soud nesdílí závěr soudu prvního stupně, že výsledky provedených důkazů bylo prokázáno, že navrhovatel není invalidní podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb. Podle posudku příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení z 11. 10. 1989, doplněného 28. 11. 1989, navrhovatel pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen vykonávat své dosavadní zaměstnání horníka v dole. Přitom komise vycházela z nesprávného zjištění, že navrhovatel jako horník v dole neměl vysokou kvalifikaci, protože získal jako osobní třídu jen 6. kvalifikační třídu a komise nepřihlédla přitom ani k výdělku, z něhož mu byl vypočten důchod. Soud prvního stupně ze stejných důvodů nezjistil, zda navrhovateli v nyní vykonávaném zaměstnání a v dalších doporučených zaměstnáních, uvedených v doplňujícím posudku této komise z 28. 11. 1989, by jeho výdělek poklesl aspoň o polovinu výdělku, který dosahoval v dosavadním zaměstnání, a do jaké míry bude využito jeho kvalifikace získané v dosavadním zaměstnání (§ 18 odst. 2 vyhlášky č. 149/1988 Sb.).

Z uvedených důvodů bylo usnesení soudu prvního stupně zrušeno podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a věc byla tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí. Na soudu prvního stupně bude, aby řízení doplnil zjištěním průměrného měsíčního výdělku navrhovatele od jeho převedení na povrch dolu do posledního výplatního období, aby dále zjistil i jeho výdělkové možnosti v ostatních doporučených zaměstnáních s přihlédnutím k jeho zdravotnímu stavu. Podle výsledků tohoto dokazování soud prvního stupně uváží, zda bude třeba vyžádat doplňující posudek příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení k tomu, zda se zřetelem k novým výsledkům řízení a dalším doporučeným zaměstnáním považuje navrhovatele za invalidního podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb. Pokud posudková komise v doplňujícím posudku dospěje k závěru, že navrhovatel je jen částečně invalidní, je třeba, aby v něm uvedla, jaká jiná zaměstnání navrhovatel se zjištěným zdravotním stavem je schopen vykonávat, jež nejsou zcela nepřiměřená jeho dosavadnímu zaměstnání horníka v 7. kvalifikační třídě ve smyslu ustanovení § 18 odst. 2 vyhlášky č. 149/1988 Sb. Soud prvního stupně provede tyto důkazy, popřípadě i jiné důkazy, jejichž potřeba se podle dalších výsledků provedeného dokazování objeví, a teprve potom znovu o věci rozhodne.

Bude-li i podle dalších výsledků řízení prokázáno, že navrhovatel není invalidní ani podle ustanovení § 29 odst. 2 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., bude třeba se zabývat i zcela novou námitkou navrhovatele, obsaženou v odvolání, že mu byl neprávem přiznán částečný invalidní důchod jako pracovníku III. pracovní kategorie.

V novém rozhodnutí rozhodne soud prvního stupně i o náhradě nákladů tohoto odvolacího řízení.